

ธรรมบุญ

สุภาพคนไทย

จะเป็นจริง
ได้อย่างไร?

รวมปาฐกถาพิเศษ ของ

ศ.น.พ.ประเวศ วะสี

พุทธรองคุณวุฒิ คปรส.

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ
(สปรส.)

สนับสนุนโดย

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
(สวรส.)

ยังไม่เคยเห็นประเทศไทย
ที่มีจินตนาการว่า มนุษย์ทั้งหมด
จะพันทุกข์ร่วมกันได้
การที่คนไทยทำคราวนี้
เป็นจินตนาการที่ใหญ่ที่สุด

ธรรมเนียมสุขภาพ คนไทย จะเป็นจริงได้อย่างไร

รวมปาฐกถาพิเศษ ของ

ศ.น.พ.ประเวศ วะสี

ผู้ทรงคุณวุฒิ คปรส.

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

8 - 9 สิงหาคม 2545

ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

บรรณาธิการ

อำพล จินดาวัฒนะ

ปิติพร จันทร์ทัต ณ อยุธยา

สุภกานฎจน์ สว่างศรี

จัดพิมพ์โดย สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)

สนับสนุนโดย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

ความนำ

กระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติดำเนินการมาหลายปี แต่ดำเนินการอย่างเป็นทางการครบ 2 ปี ในเดือนสิงหาคม 2545 พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติหรือธรรมนูญสุขภาพคนไทยจึงปรากฏออกมาเป็นรูปร่าง จากการทำงานสร้างความรู้ ร่วมกับการเรียนรู้ร่วมกันของคนไทยทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 8 - 9 สิงหาคม 2545 ซึ่งเป็นเวทีที่ทุกฝ่ายร่วมกันให้ข้อคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้กันอีกครั้งหนึ่ง ก่อนปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อ คปรส. และกรมเพื่อนำเข้าสู่ขั้นตอนนิติบัญญัติต่อไป

เวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประมาณ 4,000 คน จากภาคีปฏิรูประบบสุขภาพกว่า 3,000 ภาคี บรรยายภาคเป็นไปอย่างอบอุ่น สร้างสรรค์ ได้งานเป็นชิ้นเป็นอัน และได้ประสบการณ์ เป็นองค์ความรู้สำหรับต่อยอดการจัดสมัชชาสุขภาพในอนาคตต่อไป ทุกฝ่ายแยกย้ายกันกลับบ้านด้วยรอยยิ้มและความสุข โดยหวังว่าในอนาคตไม่นานนี้ คนไทยคงจะได้มี “ธรรมนูญสุขภาพ” ที่เป็นกฎหมายอย่างสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสุขภาพหรือสุขภาวะร่วมกันต่อไป

ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งนี้ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ได้แสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ธรรมนูญสุขภาพคนไทย จะเป็นจริงได้อย่างไร” นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้แสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “รัฐบาลกับการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ”

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นางสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ ได้แสดงปาฐกถา เรื่อง “เจตนารมณ์ของกระทรวงสาธารณสุขต่อการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ”

ปาฐกถาพิเศษของทั้ง 3 ท่านมีสาระสำคัญที่น่าสนใจ สมควรบันทึกไว้เพื่อการศึกษาเรียนรู้และเพื่อการทำงานในขั้นตอนต่อไป สปรส. จึงจัดพิมพ์เอกสารชิ้นนี้ขึ้น

สปรส. ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 สำเร็จลงด้วยดี

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ

ผู้อำนวยการสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ

สารบัญ

ธรรมเนียมสุขภาพคนไทย

จะเป็นจริงได้อย่างไร

๑

ศ.น.พ.ประเวศ วะสี

รัฐบาลกับการปฏิรูป

ระบบสุขภาพแห่งชาติ

๑๒

พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร

เจตนารมณ์ของกระทรวงสาธารณสุข

กับการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ

๒๒

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์

ธรรมนูญสุขภาพ คนไทย จะเป็นจริงได้อย่างไร *

หม่อมสารพระคุณเจ้า ๒ พงษ รัฐมนตรี ท่านผู้มีเกียรติ สมาชิกสมัชชาที่เคารพทุกท่าน คุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ได้สรุปผลการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติไปแล้ว ว่าเป็นผลมาจากการประชุมสมัชชาสุขภาพจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งได้ร่วมกันดำเนินการมาจนกระทั่งบัดนี้ มีการยกร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ และการประชุม 2 วันนี้ ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นอีก

คำถามคือว่า แล้วเรื่องนี้จะทำให้เป็นจริงได้อย่างไร ผมขอแนะนำ 9 ประการด้วยกัน ทั้งหมดจะเป็นจริงได้เมื่อผนวกเข้าด้วยกัน

* ปาฐกถาพิเศษของ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ผู้ทรงคุณวุฒิใน คปรส. ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2545 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

ประการที่ 1 คนไทยกำลังร่วมกันทำสิ่งที่ใหญ่ และสำคัญ ที่สุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

ยังไม่เคยเห็นประเทศไหนที่มีจินตนาการว่า มนุษย์ทั้งหมดจะพันทุกข้อมือกันได้ ยังไม่เคยมี การที่คนไทยทำคราวนี้ เป็นจินตนาการที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งแท้จริงเป็นเรื่องหนีไม่พ้น เพราะว่าการที่คนใดคนหนึ่ง ประเทศใดประเทศหนึ่งจะมีความสุขไปตามลำพัง คนเดียวหรือประเทศเดียวนั้น เป็นไปไม่ได้ เพราะว่าทั้งหมดเป็นหนึ่งเดียวกัน ต้องคิดถึงความเป็นจริงทั้งหมด

สหรัฐอเมริกา ร่ำรวย ทรงอำนาจแค่ไหน ก็เกิดตึกเวิร์ลด์เทรดถล่ม และคงเกิดอื่นๆ อีก เพราะมันเป็นไปไม่ได้ที่ประเทศเดียวจะเสพสุขไปตามลำพัง

ที่เรากำลังพูดกันนี้ เราพูดถึงมนุษย์ทั้งหมดว่าจะพันทุกข้อมือกัน พูดถึงความร่วมมือ อันนี้เป็นจินตนาการที่ใหญ่ที่สุดและนำหน้า ถ้าประเทศไทยทำสำเร็จ จะเป็นการแหวกออกจากภพภูมิเดิม ที่ประเทศอื่นๆ จะตามไป

ประการที่ 2 กระบวนการขับเคลื่อน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เป็นการแสดงความมุ่งมั่นร่วมกันของคนไทย

การที่จะทำอะไรให้สำเร็จนั้น รัฐบาลจะประกาศ จะทำข้างเดียวก็ยิ่งยาก ต่อเมื่อมีความมุ่งมั่นร่วมกันของประชาชนทั้งชาติ สิ่งนั้นก็เกิดพลังขึ้น เพราะฉะนั้นการที่ท่านทั้งหลายร่วมกันเคลื่อนไหวได้พูดจากันในเรื่องนี้ เป็นความมุ่งมั่นครั้งใหญ่ร่วมกันของคนไทย อันนี้ว่ากันตามหลักการเลยว่าจะทำอะไรให้สำเร็จ ต้องเริ่มจากหลัก

ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า purpose คือความมุ่งมั่น

ความมุ่งมั่นร่วมกันต้องขึ้นมาก่อน อย่าไปเอาการปฏิรูปองค์กร นำเหมือนการปฏิรูปการศึกษา อย่าไปเอาตรงนั้นนำ ต้องเอาความมุ่งมั่นร่วมกันขึ้นมา นำ การขับเคลื่อนเรื่องนี้ เป็นการแสดงความมุ่งมั่นร่วมกัน ว่าคนไทยจะทำเรื่องนี้

ประการที่ 3 สุขภาพจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดความถูกต้องขององค์ประกอบทุก ๆ ประการหรือเกิดดุลยภาพ

เราได้ฟังกันมาตลอดว่า สุขภาพ คือภาวะที่สมบูรณ์ ทั้งทางกาย ทางใจ ทางสังคม ทางปัญญา หรือทางจิตวิญญาณ หรือทางเข้าถึงศาสนธรรมก็แล้วแต่ เรียกได้หลายอย่าง มันเป็นการเข้าถึงคุณงามความดี เข้าถึงคุณค่าที่สูงนะครับ

ถ้าถามว่าตรงนี้จะเกิดขึ้นจริงได้อย่างไร เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ มากมาย เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เกี่ยวข้องกับจิตใจ เกี่ยวข้องสารพัดอย่าง สรุปแล้ว สุขภาพจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดความถูกต้องขององค์ประกอบทุก ๆ ประการ เกิดความถูกต้องของทั้งหมดขึ้น เกิดดุลยภาพ

ดุลยภาพคือ สุขภาพและความยั่งยืน ถ้าเรือแล่นในมหาสมุทรแล้วมันไม่มีความถูกต้อง เช่น เรือเร็ว เครื่องเสีย เรือเอียง ไม่ได้ดุลยภาพ เรือก็ล่ม ไม่เกิดความยั่งยืน ดังนั้นจำเป็นต้องมีความถูกต้องของ ๆ ทั้งหมดแล้วเกิดดุลยภาพขึ้น จึงเป็นสุขภาพและความยั่งยืน เมื่อสุขภาพเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด คือปรมาัตถธรรม คือความถูกต้อง

ต้องทั้งหมด เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงไปสู่ข้อที่ 4

ประการที่ 4 สุขภาพเป็นอุดมการณ์ใหม่ของชาติ

ท่านที่เคารพครับ ขณะนี้โลกไม่ได้จารึกอุดมการณ์ตัวนี้ไว้ โลกได้เข้าสู่โมฆภูมิคือตกอยู่ในความหลง แล้วใช้เงินเป็นใหญ่ ทำอะไรมุ่งหาเงิน ใช้เงินต่อเงิน หากำไรแย่งชิงกัน ทอดทิ้งกัน ตัวใครตัวมัน

ขณะนี้โลกกำลังเป็นอย่างนั้น แต่ไทยเรากำลังมาสร้างอุดมการณ์ใหม่ว่า เราด้วยกัน เรามีความเอื้ออาทรต่อกัน เราจะช่วยกันสร้างความถูกต้องของการอยู่ร่วมกัน เพื่อเราจะได้พ้นทุกข์ร่วมกันทั้งหมด

อันนี้เป็นอุดมการณ์ใหม่แล้ว จะเรียกว่าเป็นการปฏิวัติมนุษยชาติก็ได้ มันเปลี่ยนวัตถุประสงค์แล้ว แทนที่จะเอาเงิน เอากำไรสูงสุด มาเป็นเอาการอยู่ร่วมกันด้วยดีมาเป็นวัตถุประสงค์ อันนี้เป็นข้อที่ 4 คือเรื่องสุขภาพเป็นอุดมการณ์ใหม่ของชาติ

ประการที่ 5 พลังแห่งความสมบูรณ์

เมื่อเป็นอย่างนี้แล้ว เรามีพลังอะไรที่จะขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ เพราะดูว่าเรื่องจะยากมาก มีพลังอันหนึ่งที่คนเข้าใจน้อยคนและไม่ค่อยได้ใช้ คือ พลังแห่งความสมบูรณ์

ขออธิบายให้ฟังว่า ถ้ามีความสมบูรณ์เมื่อไหร่มันเกิดความสามารถในตัวมันเอง เช่น รถยนต์ ถ้าเครื่องครบ ระบบครบ ถึงเครื่องมันยุ่งยากแค่ไหน เพียงแค่ไขกุญแจ รถมันวิ่งไปได้ แต่ถ้าเครื่องไม่ครบ เช่นเท่าไรก็ไม่ไป เพราะมันติดขัด หรือพลิกคว่ำพลิกหงายชนอะไรไปทั่ว แต่ถ้าเครื่องครบ มันมีความสมบูรณ์ มีพลังใน

ตัวเกิดเป็นสมบูรณภาพ เรื่อง พ.ร.บ.สุขภาพ ใช้หลักตัวนี้ ใช้เรื่อง ความสมบูรณ์ สมบูรณ์ในอะไรบ้าง

(1) สมบูรณ์ในค่านิยาม คำว่าสุขภาพเต็มไม่สมบูรณ์ มันก็ติด คนมองว่าสุขภาพเป็นเรื่องของการแพทย์ โรงพยาบาล เรื่องมดหมอ หยูกยา ฉะนั้นมันก็ติดเพราะไม่สมบูรณ์ คราวนี้จึงนิยามสุขภาพให้ สมบูรณ์ทุกด้าน

(2) สมบูรณ์ในระบบต่างๆ จะเป็น 8 ระบบ เป็น 9 เป็น 10 อะไรก็เพิ่มได้ ให้เกิดความสมบูรณ์ และสัมพันธ์กันเองที่จะเคลื่อนไป

(3) ความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่จะทำงานกันต่อไป ที่เปิด ช่องทางให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมกันอย่างสมานฉันท์ซึ่งจะพูดต่อไป

เพราะฉะนั้นประการที่ 5 เรียกว่าเป็นพลังแห่งความสมบูรณ์ สมบูรณ์ภาพ พละแห่งความสมบูรณ์ คนเราทำอะไร ส่วนใหญ่ทำ เฉพาะส่วนเดียว นี่ก็อะไรได้ก็ทำส่วนนั้น

อย่างเรื่องสมุนไพร ผมพูดมา 20 กว่าปี ต้องการองค์ประกอบ 13 องค์ประกอบเข้ามาเชื่อมโยงกันจึงจะสมบูรณ์ แต่คนมักจะไม่ ครบ ระบบสาธารณสุขยิ่งชัดเจน ขาดความสมบูรณ์ ที่ผ่านมานี้จึง ติดขัด ขณะนี้เราพยายามสร้างให้สมบูรณ์เพิ่มขึ้น

ประการที่ 6 วิธีการที่เรียกว่า “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา”

ที่ท่านทั้งหลายพูดกันไปบ้างแล้ว เราจะเปลี่ยนเรื่องอะไรยากๆ มีวิธีการที่เรียกว่า “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” การสร้างความรู้ ใช้ การมีส่วนร่วมโดยสังคม และใช้การเมือง

ถ้าใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งจะไม่สำเร็จ เพราะเป็นเรื่องที่ยาก การเมืองอย่างเดียวทำไม่สำเร็จ ฝ่ายวิชาการอย่างเดียวก็ทำไม่สำเร็จ

สังคมอย่างเดี๋ยวก็นำไม่สำเร็จ สองฝ่ายก็นำไม่สำเร็จ ต้องสามฝ่าย
ร่วมกันจึงสำเร็จ

การใช้สองฝ่ายมีตัวอย่างเช่น บิลล์ คลินตัน เป็นประธานาธิบดี
พยายามปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกาใช้ 2 มุม
คือใช้ความรู้กับใช้การเมืองก็ทำไม่สำเร็จ

ที่ฟิลิปปินส์ใช้สองมุม คือใช้การเมืองกับสังคมก็ไม่สำเร็จ

ในการแก้ความยากจน เพื่อทำให้เกิดความยุติธรรมแก่คนใน
สังคมเป็นเรื่องยาก แต่ใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติวางกลไกใช้สาม
มุมเชื่อมโยงกันเป็นสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา

ประการที่ 7 เครื่องมือในการขับเคลื่อน

เครื่องมือที่จะดำเนินการต่อไป คือ ถ้าเราออก พ.ร.บ. มา
เสร็จแล้วก็อยู่แค่นั้นเอง ไม่ได้คิดว่าว่าจะใช้อะไรเป็นเครื่องมือ ปล่อย
ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวง ของกรมไปทำ ก็ทำไม่สำเร็จ เพราะ
เรื่องมันยาก

ฉะนั้นจำเป็นต้องคิดเครื่องมือไว้สำหรับทำเรื่องนี้ต่อไป ดังนั้น
พ.ร.บ.ฉบับนี้ จึงได้คิดเครื่องมือโดยละเอียดว่าจะมีคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีฝ่ายการเมืองและ
ราชการ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายประชาชนมาเป็นตัวแทน เป็นสาม
เหลี่ยมเขยื้อนภูเขาที่จะทำงานเชิงนโยบาย

อีกประเด็นหนึ่งที่ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จก็เพราะว่าทุกคนยุ่ง ยุ่ง
เรื่องอื่นอยู่แล้ว ไม่มีคนทำงานเต็มเวลา ผมเคยเป็นกรรมการ
บริหารสภาวิจัยแห่งชาติหลายปีมาแล้ว เห็นชัดเจนว่าไม่ประสบ
ความสำเร็จ เพราะว่ามีคณะกรรมการอยู่ 10 คณะ ทุกคณะก็มี

ประธานจนถึงเลขานุการทำงานแบบนานๆ ที่ ภาษาอังกฤษ เรียกว่า once upon a time อย่างนี้ไม่สำเร็จ มันต้องทำงานทุกวัน ทำงานตลอดเวลา ทำงานต่อเนื่อง เรื่องความยากจนที่ไม่เคยแก้ไขได้ก็เช่นเดียวกัน เราตั้งคณะกรรมการมา ทุกคนยุ่งกับเรื่องอื่นอยู่แล้ว ไม่มีคนทำงานเต็มเวลา

ฉะนั้น พ.ร.บ.นี้เขารู้เรื่องนี้ จึงกำหนดว่าให้มีสำนักงานคณะกรรมการเป็นองค์กรอิสระ แต่ไม่ใช่ องค์กรพัฒนาเอกชน(NGO) เพราะ องค์กรพัฒนาเอกชนก็ไม่มีพลัง แต่องค์กรนี้เป็นองค์กรของรัฐที่อิสระ ที่รัฐสนับสนุนเชิงนโยบายและงบประมาณ จะมีพลังทำงานได้แยะ ตัวอย่างสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) ที่เครื่องเริ่มเดิน เป็นตัวอย่างขององค์กรแบบนี้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ที่จะทำเรื่องยากๆ ให้สำเร็จ

กลไกที่เรามีอยู่ส่วนใหญ่ทำงานไม่สำเร็จ แก้วความยากจน แก้วความอยุติธรรมในสังคมไม่สำเร็จ แก้วอุบัติเหตุยังไม่สำเร็จ เพราะขาดกลไกสมอง

ลองนึกถึงคนที่ขาดสมอง ทำอะไรก็ไม่สำเร็จ พ.ร.บ.นี้ได้สร้างสมองด้วย โดยกำหนดให้การทำงานของสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติต้องเชื่อมโยงองค์กรวิจัย ซึ่งเสนอให้ใช้ 3 % ของงบประมาณด้านสุขภาพมาทำการวิจัยสร้างความรู้ เพื่อจะใช้ความรู้ได้ตลอดเวลา

เพราะว่าตัวระบบวิจัย คือสมองของเรื่องนั้นๆ แค่นั้นยังไม่พอ เพราะทำเรื่องทั้งหมดนี้ยากมาก ต่อให้คนเก่ง คนวิเศษอย่างไร ก็ยากที่จะทำสำเร็จ ถ้าปราศจากกระบวนการทางสังคมคอยกำกับ ฉะนั้น จึงกำหนดให้มีกระบวนการทางสังคมคอยกำกับทั้งหมดที่พูดมา

อันนี้คือสมัชชาสุขภาพจังหวัดก็ดี ภาคก็ดี แห่งชาติก็ดี หรือสมัชชาสุขภาพเป็นเรื่องๆ อันนี้เป็นกระบวนการทางสังคม

ไปดูการร่างรัฐธรรมนูญ ตอนไปเลือก สสร. มาจากจังหวัดต่างๆ คนก็กลัวกันมากว่าเป็นตัวแทนนักการเมืองจะเข้ามาป่วน ไม่ให้การร่างรัฐธรรมนูญสำเร็จ ซึ่งเป็นความจริงอยู่ไม่น้อย

ถ้าไปดูบางคนความรู้ความสามารถก็อาจจะน้อย ก็อาจจะไม่ได้มีฉันทะจริงๆ ที่จะมาร่างรัฐธรรมนูญ พอเข้ามาแล้ว มันมีกระบวนการทางสังคม กระบวนการทางสังคมทำให้ทุกคนปรับตัวหมด และก็ได้รัฐธรรมนูญออกมา

ประการที่ 8 กระบวนการทางสังคม

กระบวนการทางสังคมจึงสำคัญมาก พ.ร.บ.ฉบับนี้จึงกำหนดเรื่องสมัชชาสุขภาพให้เป็นเครื่องมือที่จะมาดูแลเรื่องนโยบาย คอยกำกับเรื่องการทำงานของระบบทั้งหมด เพราะฉะนั้น ต่อไปก็จะมีสมัชชาแบบนี้ ทำเรื่องความยากจน ทำเรื่องสิ่งแวดล้อม ทำเรื่องอื่นๆ ต่อไป มันเป็นกระบวนการทางสังคมครับ

กระบวนการที่ทำอย่างนี้ทั้งหมดก็ง่ายที่รัฐบาลจะหยิบมาทำต่อ เพราะว่าเรื่องต่างๆ เวลาคนมาเรียกร้องรัฐบาลให้ทำอย่างนี้ ถึงแม้รัฐบาลอยากทำก็ทำไม่ได้ เพราะมันยาก และไม่มีคนมาทำให้ แต่ก็มีคนทำให้ แล้วยกให้รัฐบาลทั้งหมด มีคนมาทำให้เสร็จเลย ทั้งทางวิชาการก็ดันคว้ามามหาหมดทั้งโลก

ผู้คนในสังคมมากมายมามีส่วนร่วมมาช่วยกันทำ แล้วใส่พานมาให้รัฐบาล ไม่มีรัฐบาลที่ไหนที่โง่งงไม่รู้จะว่ายังไง หรือไม่ทำ มัน

ไม่เป็นเช่นนั้น ไม่ว่ารัฐบาลที่เลวร้ายยังไงนะ ก็อยากทำเรื่องดีเสมอ ถ้าทำได้

แล้วรัฐบาลนี้ก็ไม่ใช่ว่ารัฐบาลที่เลวร้าย ฉะนั้นก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร เขาบอกว่าคนทำทำให้พยานเสร็จเรียบร้อย รัฐบาลก็หิบบมาทำ รัฐบาลก็ได้เครดิต บ้านเมืองก็ดีขึ้น คนที่มีส่วนร่วมก็พอใจ รัฐบาลก็ได้คนมาช่วยทำงานเยอะไปหมด อันนี้เป็นหลักอันหนึ่งที่ผมพยายามพูดมานาน แต่ว่าคนเข้าใจน้อย

ผมว่าการที่รัฐบาลอยากจะทำอะไรๆ แล้วไปทำเอง จะยากมาก คนจะค้านบ้าง จะสงสัยบ้าง ไม่รวมด้วย ต้องให้สังคมนำ และรัฐบาลตามจึงจะง่าย เรื่องนี้สังคมนำ รัฐบาลตาม รัฐบาลสบายเลย ดังนั้นคงไม่มีปัญหาอะไร

ประการที่ 9 การร่วมกันใช้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติให้เกิดประโยชน์และสันติวิธี

ไม่ใช่ว่ามี พ.ร.บ. แล้วทุกคนกลับไปบ้านนอนสบาย เหมือนมีรัฐธรรมนูญอย่างนั้นไม่ได้ รัฐธรรมนูญออกมาแล้ว ถึงวันนี้ยังไม่มีมหาวิทยาลัยใดเลยที่นำออกมาดูมาวิจัยติดตาม

รัฐธรรมนูญบัญญัติของดีๆ ไว้อย่างในเยอะ ต้องช่วยกันดึงออกมาดูว่าต้องทำอะไร ต้องออกกฎหมายตามมาอีก 50 - 60 ฉบับ ทำไม่ไม่มาช่วยยกร่างกฎหมายให้ดูที่ดีที่สุดสำหรับเรื่องนั้น แต่กลับทำเฉย เพราะฉะนั้นพวกเราต้องไม่เฉยตามนั้น

ต้องดูการจัดสมัชชาสุขภาพที่ผ่านมาของเรา มีการขับเคลื่อนด้วยสมัชชาสุขภาพจังหวัดก็ดี สมัชชาสุขภาพแห่งชาติก็ดี ขับ

เคลื่อนต่อไป

สังคมไทยก็จะเคลื่อนเข้าไปสู่สิ่งที่เรียกว่า ทางสายกลางหรือ มัชฌิมาปฏิปทา เคลื่อนไปแล้วไม่ได้เป็นปฏิปักษ์กับใครเลย เน้นความรัก ความเอื้ออาทร ความร่วมมือ ทั้งหมดคนเป็นพันๆ ไม่ได้มีใครมาตีกัน ทะเลาะกันแบบปฏิรูปอย่างอื่น วิธีการมันต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงใช้มัชฌิมาปฏิปทาเป็นหลัก

อันนี้เป็น “สันติวิธี” เป็นทางสายอันประเสริฐที่สันติ วร แปลว่า ประเสริฐ สันติวิธี เป็นเส้นทางอันประเสริฐ คือ ใช้สันติวิธี แต่ว่าจะเกิดพลังอันมหาศาลที่ใช้กันมากขึ้นๆ แล้วก็เคลื่อนตัวต่อไปนะครับ

เมื่อมีความถูกต้อง 9 ประการที่ผมพูดมา ความถูกต้อง ภาษาบาลีเขาเรียกว่า สัมมัตตะ

เมื่อมี สัมมัตตะ 9 คือ 9 ประการที่ผมพูดมาทั้งหมด อย่างนี้ก็มองไม่เห็นเป็นอย่างอื่น นอกจากความสำเร็จ ไม่มีทางออกทางอื่น เพราะมันมีความถูกต้อง 9 ประการ

สัมมัตตะ 9 ทั้งหมดนี้มันพัวพันกันอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นไม่มีทางอื่นเลยนอกจากความสำเร็จ

เพื่อนคนไทยครับ คนไทยเราได้ร่วมกันเคลื่อน “กงล้อแห่งกรรมเพื่อการฟื้นฟูร่วมกัน” ออกไปแล้ว

กงล้อแห่งกรรมนี้จะเคลื่อนต่อไป เป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศไทยและต่อไปในโลกด้วย

โลกทั้งหมดเป็นโลกเดียวกัน ถ้าคิดเป็นอย่างอื่น คิดเป็นเฉพาะตัวเอง คิดเป็นอะไรก็ไม่มีทางออก นอกจากจะคิดว่า มนุษย์ทั้งหมดเป็นหนึ่งเดียวกัน แล้วเคลื่อนไปสู่การมีโลกที่เจริญ โลกาภิวัตน์แบบใหม่ ไม่ใช่แบบที่เขาคู่กัน ซึ่งเป็นโลกาภิวัตน์ที่ด้อยพัฒนา หรือโลกาภิวัตน์อนารยะ ที่กำลังพุดกันอยู่แบบฝรั่งทุกวัน ซึ่งเป็นโลกาภิวัตน์อนารยะ คือไม่เจริญ (uncivilized)

แต่สิ่งที่เรากำลังร่วมกันทำจะเคลื่อนไปสู่การสร้างโลกที่เจริญ โลกาภิวัตน์ที่เป็นศรีอาริยะ

เป็นไปได้ที่ในอนาคตมนุษย์ทั่วโลกจะพันทุกขั้วร่วมกัน และสิ่งนั้นเพื่อนคนไทยเราได้ร่วมกันสร้างขึ้นเป็นปฐมอยู่ที่นี้เอง ในบ้านเมืองของเราเองครับ

รัฐบาลกับ การปฏิรูป

ระบบสุขภาพ *

ท่านคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ท่านผู้อาวุโส
ของสังคมไทยที่เคารพรัก ท่านผู้เข้าร่วมประชุมสมัชชาสุขภาพแห่ง
ชาติ ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมเดินเข้ามาเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ได้เห็นบรรยากาศ
อันอบอุ่น ได้ดูการแสดงซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของประชาชนทั่ว
ประเทศที่มาทำงานเรื่องสุขภาพร่วมกัน

ผมรู้สึกประทับใจ และทราบว่าเรื่องนี้ได้มีการกระทำอย่าง
ต่อเนื่อง ซึ่งหมอบริเวณ และผู้หลักผู้ใหญ่ในแวดวงสาธารณสุข และ
ผู้ที่ชุมชนและสังคมได้ให้ความเคารพทั้งหลาย ที่นั่งอยู่ในที่นี่ ได้
ร่วมกันกับกระทรวงสาธารณสุขและหลาย ๆ ฝ่ายได้จัดทำเรื่องนี้ขึ้นมา

* ปาฐกถาพิเศษของ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในพิธีปิด
สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 วันที่ 9 สิงหาคม 2545 ณ ศูนย์
นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

จนเป็น “ธรรมนูญสุขภาพของคนไทย” จะให้รัฐบาลผลักดันเป็น พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ

ผมถือว่า รัฐบาลซึ่งตามหลักของสัญญาประชาคม ที่ถูกเขียนไว้ตั้งแต่สมัยหลายร้อยปี โดย มองเตสกีเออ รูโซ พวกนักปรัชญาทางด้านรัฐศาสตร์ทั้งหลาย บอกว่าการที่มีคนอยู่รวมกันเป็นรัฐ ไม่สามารถจะปกครองตนเองโดยที่ไม่มีตัวแทน ก็เลยต้องเลือกตัวแทนขึ้นมา และตัวแทนก็มีหน้าที่ทำตามเจตนารมณ์ของคนส่วนใหญ่ คือมีหน้าที่ออกกติกาเพื่อคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในสังคมนี้ได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่ให้มีการข่มเหงรังแกซึ่งกันและกัน

ฉะนั้นคนที่เป็นตัวแทนมาทำหน้าที่เป็นรัฐบาล เช่นเป็นตัวแทนที่ประชาชนได้เลือกขึ้นมา จึงมีหน้าที่ทำทุกอย่างเพื่อสันติสุขเพื่อความสุขของประชาชน นี่คือปรัชญาที่แท้จริงของระบอบประชาธิปไตย

เพราะฉะนั้น เมื่อเป็นความปรารถนาของประชาชน อยากจะมี พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เพื่อจะทำให้เรื่องของสุขภาพแห่งชาติไม่ได้เป็นเรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือเป็นเรื่องของรัฐเท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ในฐานะที่ผมเป็นรัฐบาล ผมมีหน้าที่ที่จะต้องทำตามความปรารถนาของคนส่วนใหญ่ เพื่อคนส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้น เรื่องนี้รัฐบาลจะรับเข้าไปสู่กระบวนการบริหารและกระบวนการนิติบัญญัติต่อไป

เรื่องของสุขภาพ บางคนเข้าใจผิดคิดเดียวว่าเป็นเรื่องของการป่วย การรักษา ค่าใช้จ่าย ค่าการรักษาพยาบาล นั้นเป็นเพียงส่วนเดียวครับ

เพราะแท้ที่จริงแล้วต้นเหตุทั้งหมดของสุขภาพ มาจากสาเหตุและปัจจัยที่หลากหลายมากมาย

อาจารย์ประเวศ เคยพูดถึงนักบินอวกาศคนหนึ่ง ที่เมื่อก่อนไม่เคยสนใจสิ่งแวดล้อม เขาขึ้นไปบนยานอวกาศ พอมองลงมาที่โลก เห็นโลกใบเล็กนิดเดียว เห็นความเชื่อมโยงต่าง ๆ และมีความรู้สึก ว่าสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะเห็นความเชื่อมโยง เห็นอากาศ เห็นชั้นบรรยากาศต่าง ๆ กลับลงมาเลยกลายเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกคนหนึ่ง

คนเราไม่ได้อยู่ในสุญญากาศ เรามีสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้นสิ่งแวดล้อมเป็นหัวใจสำคัญ ซึ่งวันนี้เสียหายมาก เมื่อก่อนผมไปบาหลี สิ่งแวดล้อมเขายังดีครับ การรักษาความสะอาดเขาดีมาก เพราะว่าเขามีชุมชนที่เข้มแข็งที่ช่วยกันดูแลรักษา

ถ้าที่ไหนมีชุมชนเข้มแข็ง ที่ไหนมีผู้นำชุมชนตามธรรมชาติ ที่ทำให้ชุมชนรวมพลังกัน ที่นั่นจะมีความสมบูรณ์แทบทุกอย่าง ถึงแม้จะไม่มีดีกรี 20 - 30 ชั้น แต่เวลานั้นไม่ใช่คำตอบของคำว่าความสุข

คำว่าสุขภาพ หรือว่าสุขภาพะ คือภาวะแห่งความสุข ภาวะแห่งความเป็นสุขนี้ไม่ใช่เรื่องของร่างกายที่ไม่เจ็บป่วย จิตใจก็มีผลต่อร่างกายมาก จิตใจจะสุขอย่างไร มีวิธีมองความสุขของจิตใจหลายแบบ

เมื่อวันก่อนผมนั่งดูโทรทัศน์ เห็นเขาที่บ้านดิน ของเสถียรธรรมสถาน ผมไม่รู้ว่าเป็นของใคร ผมก็ส่งคนของผมคนหนึ่ง เป็นคนชอบธรรมะ ช่วยไปดูหน่อย ผมอยากแวะไปเยี่ยม ผมเห็นแล้วท่าทางเขาจะสงบและดี จิตใจผ่องใส แล้วก็พบว่า เป็นของแม่ชีต้นสนีย์

เสถียรสุด ผมก็เลยบอกว่าวันหลังผมขอไปเยี่ยม

เพราะถ้าหากว่าเราต้องการรักษาสุขภาพ จิตต้องมีความสุข และกายก็จะมีความสุข ถ้าจิตไม่มีความสุข ก็จะมีพยาธิสภาพตามมา คนเป็นโรคคัน ไม่รู้คันเพราะอะไร ความจริงคันเพราะเครียดก็มี เครียดเพราะอะไร เพราะว่าจิตปรุงแต่ง จิตไม่สงบเพราะว่าอุเบกขาไม่เป็น คิดจินตนาการถึงปัญหาหลายอย่าง

แต่แน่นอนคนเราต้องใช้ความคิด แต่ความคิดเพื่อการแก้ปัญหา ความคิดเพื่อให้ตอบปัญหาได้ แต่ว่าการต่อสู้ในชีวิตของคนไม่เหมือนกัน

เพราะฉะนั้น เราอยู่ในสังคม เราต้องอยู่กันอย่างช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่ใช่อยู่กันอย่างที่แย่งชิงผลประโยชน์กัน แย่งชิงโอกาสซึ่งกันและกันจนไม่เกื้อกูลกัน ฉะนั้นการเกื้อกูลกันในสังคม การร่วมมือกันในสังคมเป็นหัวใจสำคัญของการนำไปสู่ความสำเร็จในทุกๆ เรื่อง

ถ้าเรารวมพลังกันได้อย่างนี้ เหมือนเราทำเรื่องธรรมชาติ สุขภาพแห่งชาติ ผมเชื่อว่าแม้กระทั่งยาเสพติดซึ่งเราบอกว่าแก้ยาก มันแก้ไม่ยากหรอก ถ้าพลังของประชาชน พลังของสังคมทั้งประเทศรวมกันแบบนี้ เพียงแต่ว่าเรื่องของยาเสพติดมันจะยากกว่าการได้มาซึ่งธรรมชาติเพื่อสุขภาพ เพราะคนไทยเป็นคนรักความสงบ เกรงกลัวอิทธิพล การข่มขู่ เรื่องยาเสพติดมีเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับตัว ก็เลยยากขึ้นหน่อย แต่ก็ไม่ยากเกินกำลัง ถ้าสังคมไทยรวมพลังกัน

วันนี้ สุขภาพเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ไม่ใช่หน้าที่ของ

รัฐบาลฝ่ายเดียวแล้ว รัฐบาลมีหน้าที่บริการ อำนวยความสะดวก ทำทุกอย่างเพื่อให้กลไกทั้งหมด กลไกสังคม กลไกชุมชนร่วมกัน เริ่มตั้งแต่ แต่ละคนต้องรักษาสุขภาพกายด้วยการออกกำลังกายที่ดี ด้วยการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ถูกหลักอนามัย ไม่ใช่ชอบข้าวขาหมู ก็รับประทานแต่ข้าวขาหมู ท่านก็จะเป็นโรคหัวใจ เป็นโรคไขมันอุดตันหลอดเลือด

การกินอาหารที่พอดี ที่พอเพียง ที่เหมาะสม การออกกำลังกายเหมาะสม การได้อากาศที่บริสุทธิ์ ก็เป็นการรักษาสุขภาพ และจิตใจของท่านต้องสบาย การทำงานทุกอย่างเหนื่อยได้ เครียดได้ แต่การปล่อยวางก็ต้องมี เพื่อให้จิตใจได้พัก จิตได้ปล่อยวาง เพื่อท่านสามารถทำงานหนักต่อไปได้

ความสะอาด สิ่งแวดล้อม ก็เป็นสิ่งที่ตัวเราต้องเริ่มตั้งแต่ว่าที่บ้าน การรักษาความสะอาด รักษาสิ่งแวดล้อมก็ต้องช่วยกันทำ ท่านที่เป็นคนผลิตของเพื่อให้อื่นใช้คนอื่นกิน ก็ต้องมีจิตใจรับผิดชอบ ไม่ใช่ว่าอยากขายของให้ได้อย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงว่า ท่านได้แพร่เชื้อ พิษภัยเป็นอันตรายต่อคนอื่น ต่อสังคม คือถ้าทุกคนมีความรับผิดชอบ ผมว่าสุขภาพของคนไทยทั้งประเทศก็จะดีขึ้นอีกมาก

ท่านเชื่อไหมครับว่าประเทศญี่ปุ่นเมื่อก่อนนี้ค่าเฉลี่ยของอายุคนญี่ปุ่นต่ำที่สุดในโลก แต่ตอนหลังมาวันนี้ ค่าเฉลี่ยของอายุคนญี่ปุ่นมากที่สุดในโลก เพราะว่าไม่มีอะไรที่จะทำไม่ได้ ไม่มีอะไรที่เปลี่ยนไม่ได้ เพราะฉะนั้น วันนี้ประเทศไทยเราพร้อมใจรวมพลังกัน อย่างนี้ เราก็จะสามารถเปลี่ยนให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีคนมีสุขภาพดีที่สุดในโลกได้

ถ้าพลังอย่างนี้ขับเคลื่อนไปอย่างต่อเนื่อง มันไม่ง่าย ต้องใช้เวลาเป็นสิบ ๆ ปี อย่าลืมนะครับว่าเรามีลูก มีหลาน ถ้าเราไม่ทำวันนี้ ลูกหลานเราก็คือผู้รับกรรมคนหนึ่ง แต่ถ้าเราทำวันนี้ แสดงว่าเราได้เริ่มสร้างสังคมที่ดี เป็นมรดกให้ลูกหลานเรา

มรดกที่สูงค่าที่สุดคือการสร้างมรดกทางสังคมที่ดี เพราะคนเราเกิดมามีสมองที่จะคิดสร้างตัวเอง ช่วยตัวเองในระดับหนึ่งอยู่แล้ว แต่ถ้าสังคมไม่ดี สมองดียังไงก็จะยากขึ้นอีกหลายเท่า แต่ถ้าเราสร้างสังคมที่ดีไว้ สังคมที่มีการเสียสละ สังคมที่มีการเกื้อกูลกัน สังคมที่มีการรักษาสิ่งแวดล้อม รักษาสุขภาพ และมีความรับผิดชอบ ที่จะไม่ทิ้งสิ่งที่ไม่ดีให้กับคนอื่น มันก็จะเป็นสังคมที่ดี และลูกหลานก็จะมารับช่วงต่อไป และรุ่นหลานก็อาจจะป็นรุ่นที่ประกาศว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่คนมีสุขภาพที่ดีที่สุดในโลกก็ว่าได้

บางทีเราอาจจะคิดว่าไกลตัว ไม่ไกลหรอกครับ มันเป็นสายเลือดของเราทั้งนั้น ลูกหลานที่เติบโตขึ้นมา นั่นเป็นมรดกที่ดีที่สุด

ผมนั่งเครื่องบินผ่าน เห็นนาทุ่ง ผมไม่ค่อยสบายใจเท่าไร เห็นสภาพแล้ว ผมมีความรู้สึก ถ้าทำกันอย่างนี้ ทุ่งจะรอด ต้องใช้ยาปฏิชีวนะอย่างมาก แล้วก็เข้าไปขายในประเทศยุโรป เขาก็ดีกลับ ก็อาจเอามาขายในประเทศหรือเปล่า ถ้าคนในประเทศยุโรปไม่กิน ทำไมต้องให้คนไทยกิน หรือว่าคนยุโรปมีภูมิคุ้มกันไม่ดีเท่าคนไทย คงไม่ใช่แน่

เพราะฉะนั้นความรับผิดชอบตรงนี้เป็นเรื่องของทุกคน จิตสำนึกแห่งบาป ที่จะไม่ทำในสิ่งไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าเราอยากจะสร้างฐานะให้กับเรา แต่สร้างบาปให้คนอื่น ก็ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ดี เพราะฉะนั้นความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผมเห็นและผมรู้สึก

วันนี้พอผมเข้ามาในงาน ผมเรียนตรงๆ ว่าผมรู้สึกตื่นตันตื่นตัน ตื่นตันความเป็นสังคมไทยที่มีน้ำใจต่อกัน ท่านผู้ใหญ่ทั้งหลายที่นั่งอยู่ที่จริงท่านสามารถพักผ่อนกับลูกหลานได้สบาย แต่ทำไมท่านต้องเหนื่อย เพราะท่านเป็นห่วงสังคมไทยและคิดว่าท่านยังมีกำลัง มีสมองที่จะช่วยเหลือประคับประคองสังคมไทยตราบที่ลมหายใจท่านยังไม่หมด

วันนี้กลไกทั้งหลายเคลื่อนไหวอย่างนี้ กระทรวงสาธารณสุขถือว่าได้รับอานิสงค์อย่างมาก ถ้ากระทรวงสาธารณสุขไม่คิดติดรูปแบบเดิมๆ ที่ส่วนกลางคิดอย่างเดียว คิดว่าตัวเองเป็นผู้ที่รู้ ตัวเองเป็นผู้ที่กำหนดทุกอย่าง ที่ว่ารู้ทุกอย่างนั้น อย่างเก่งที่สุดก็ 10 % มีอีก 90 % ที่ยังไม่รู้และไม่สามารทำได้

ท่านสังเกตนะครับว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีคนดูถูกกันว่าประชาชนจะใช้เงินอย่างสุรุ่ยสุร่ายและใช้เงินอย่างไม่รับผิดชอบ เงินจะหมดและหายไป แต่ด้วยกลไกที่เราตระหนักว่า สังคม ชุมชน ถ้าเขามีส่วนร่วมและเขาสามารถจัดการกันเองได้เราไม่ต้องไปแทรกแซงปล่อยให้เขาจัดการกันเอง ซึ่งเป็นที่มาของการเลือกกรรมการที่เป็นผู้นำตามธรรมชาติในทุกหมู่บ้านขึ้นมา 15 คน แล้วเขาเหล่านั้นก็สามารถบริหารได้ ถึงวันนี้ก็ไปได้ดี แน่นนอน ไม่มีอะไรดี 100 % หรืออกก็มีเสียหายบ้าง แต่น้อยมาก และแน่นอนระบบของสังคมจะควบคุมกันเอง

ถ้าเมื่อไรประชาชนได้มีส่วนร่วม และตั้งพลังมวลชนอย่างแท้จริง พลังประชาชนอย่างแท้จริง มันไม่มีอะไรที่ไม่ได้ ฉะนั้นใครที่ถูกพลังชุมชน พลังสังคม ผมคิดว่าคนนั้นเข้าใจโลกน้อยไป สิ่งที่เกิดขึ้นวันนี้เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ แล้วก็อยากเห็น

ตัวอย่างแบบนี้อีกหลาย ๆ เรื่อง เพราะเราต้องทำอะไรกันอีกหลายเรื่อง
ที่เราต้องการพลังหรือศักยภาพเช่นนี้

ผมขอเรียนอีกครั้งว่า พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติฉบับนี้ จะถูก
นำเข้าสู่กระบวนการเพื่อให้เป็น พ.ร.บ. ที่เป็นความปรารถนาของ
ทุกท่านที่เห็นดีเห็นงามกันมา 2 ปี ที่เห็น้อยมาไม่ใช่เพื่อตัวท่านแน่นอน
แต่เพื่อคนไทยทั้งประเทศ

ผมขอย้ำอีกครั้งครับว่า สุขภาพเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน
กระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่บริการ ให้ความรู้ทางวิชาการ และ
สนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้คนไทยได้มีโอกาสสร้างเสริมและป้องกัน
มากกว่าการรักษาโรค แนนอนเรารอที่ประตุสุดท้ายคือ การรักษา
พยาบาล แต่ประตุแรกเป็นหน้าที่ร่วมกันของเราทุกคน ก็คือการ
รักษาสุขภาพให้ดี ไม่ว่าจะเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม ความสะอาด
การออกกำลังกาย การรู้จักรับประทานอาหารที่ถูกต้อง และที่
สำคัญคือการทำจิตใจให้ผ่องใส ทุกคนต้องทำงานหนัก เพื่อการ
เลี้ยงชีพ แต่ต้องยึดหลักความพอเพียง ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวพระราชทานแนวคิดนี้ให้กับคนไทยทุกคน เป็นสิ่งหนึ่งที่จะ
ทำให้เราไม่เร่ร่อนจนเกินไป ทำให้เราสามารถปรับตัวแบบค่อยเป็น
ค่อยไป เมื่อเราแข็งแรงเพียงพอแล้ว เราก็เติบโตต่อไป ไม่ใช่
หมายความว่า จะไม่ให้ใครอยากเติบโตหรืออยากจะทำรวย แต่มัน
ต้องเป็นไปตามศักยภาพ และจังหวะของโอกาสที่จะเดินไป ทั้งนี้ทั้ง
นั้นเราต้องไม่บีบรัดจิตใจของตนเองมากเกินไป เพราะในที่สุดมัน
ทำลายสุขภาพตนเอง

ธรรมนูญสุขภาพของคนไทยที่เราช่วยกันทำนี้ คงจะเป็น
เครื่องมือกำหนดทิศทาง หลักการของระบบสุขภาพ เป็นข้อเสนอแนะ

ให้เราช่วยกันสร้างและรักษาสุขภาพที่ดี รักษาสมดุลของสังคมเพื่อให้สุขภาพของคนไทยทุกคนดี เป็นประโยชน์ต่อคนไทยทั่วทั้งประเทศนะครับ

ผมทราบว่าได้มีการจัดเวที มีการทำงานเหน็ดเหนื่อยกันมาอย่างมาก มีคนเข้ามาร่วมกันร่วมเรียนแสนในต่างกรรมต่างวาระกัน และทุกคนทุกเวทีต่างมุ่งช่วยกันสร้างระบบสุขภาพแห่งชาติของคนไทย โดยหวังจะใช้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติเป็นเครื่องมือทำงานร่วมกันต่อไปในอนาคต ผมขอเรียนว่า จะรับดำเนินการต่อไป เพื่อให้เป็นธรรมเนียมที่มาจากคนไทยอย่างแท้จริง

ผมในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ซึ่งมีฐานะเป็นภาคีปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติร่วมกับทุกท่าน ก็ขอเรียนยืนยันอีกครั้งว่า จากนี้ไปรัฐบาลจะดำเนินการต่อ

อย่างไรก็ตามเราก็คงเห็นตรงกันนะครับว่า เรื่องการปฏิรูปสุขภาพไม่ใช่เพียงแต่ออกกฎหมาย พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติให้สำเร็จเท่านั้น หากแต่ความสำคัญที่ยิ่งใหญ่อยู่ที่การรวมพลังของคนไทย ปฏิรูปความคิดและวิถีชีวิต เพื่อร่วมส่งเสริมสุขภาพด้วยกันอย่างจริงจัง การปฏิรูปจึงจะบรรลุผลสำเร็จ

ดังนั้นการที่คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวง ทบวง กรมอื่นๆ และประชาคมต่างๆ กำลังรณรงค์ร่วมพลังสร้างสุขภาพ ตามรอยพระยุคลบาท ชักชวนกันสร้างเสริมสุขภาพอย่างหลากหลายและกว้างขวางในช่วงเวลาต่อจากนี้ไป จะช่วยให้คนไทยได้เรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งก็สอดคล้องกันกับการที่รัฐบาลได้ประกาศให้ปี

นี่เป็นปีแห่งการสร้างเสริมสุขภาพ

ผมจึงขอถือโอกาสเชิญชวนทุกท่านและพี่น้องคนไทยทั้งประเทศ ร่วมกันรณรงค์อย่างจริงจังต่อไป

ในโอกาสนี้ผมขอปิดการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ วาระพิจารณาธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และขอเปิดการรณรงค์ร่วมพลังสร้างสุขภาพ ตามรอยพระยุคลบาท และขอขอบคุณอาจารย์หมอบรรลุ (ศิริพานิช) อาจารย์หมอประเวศ (วะสี) อาจารย์หมอไพโรจน์ (นิงสานนท์) อาจารย์หมอเสม (พริ้งพวงแก้ว) ท่านแม่ชีคันสนีย์ (เสถียรสุด) คุณไพบูลย์ (วัฒนศิริธรรม) และทุกท่าน รวมทั้งกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ทำเรื่องนี้

ขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป
ขอขอบคุณครับ

เจตนาารมณ์ของ กระทรวงสาธารณสุข ต่อการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ *

กราบเรียนท่านอาจารย์ประเวศ วะสี คุณแมซึซึซึซึซึ อาจารย์
ไพโรจน์ อาจารย์บรรลุ ท่านผู้มีเกียรติ ตัวแทนองค์กรและประชาคม
ทุกประชาคม

วันนี้ถือเป็นเกียรติและยินดีอย่างยิ่ง ที่ดิฉันได้มีโอกาสมาร่วม
พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับท่านทั้งหลาย ซึ่งถือว่าเป็น
ผู้ที่ใส่ใจและตื่นตัวในเรื่องสุขภาพ และในฐานะที่กระทรวงสาธารณสุข
ซึ่งเป็นภาคีหนึ่งในการปฏิรูประบบสุขภาพที่เรา่วมกันจัดทำ พ.ร.บ.
สุขภาพกันอยู่ในขณะนี้ ซึ่งท่านทั้งหลายได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำมา
ตลอดระยะเวลา 2 ปีเต็ม ดิฉันดีใจที่ได้เห็นทุกภาคส่วนพร้อมใจหัน
หน้าเข้ามาช่วยกันคิดในเรื่องสุขภาพ

* เรียบเรียงจากปาฐกถาพิเศษของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงสาธารณสุข
นางสุตารัตน์ เกยุราพันธุ์ ในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 วันที่ 9
สิงหาคม 2545 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

ถ้าเรามองย้อนไปถึงอดีต เชื่อแน่ว่าเรื่องอย่างนี้อาจจะไม่ได้
ได้รับความสนใจเท่าใดนัก แต่ช่วงที่ผ่านมา กระแสตื่นตัวเรื่องสุขภาพ
มากขึ้น ประกอบกับคณะของท่านทั้งหลายได้ลุกขึ้นมาเป็นหลัก
กระตุ้มให้สังคมได้ช่วยกันร่วมคิด ร่วมทำ พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ

สุขภาพนั้นความหมายครอบคลุมกว้างขวางมากมายเหลือ
เกิน ซึ่งท่านทั้งหลายทราบกันดีอยู่แล้ว ซึ่งเราหมายถึงมิติทั้งทางกาย
ทางใจ และทางสังคม การมีสุขภาพดีไม่ได้อยู่ที่ร่างกายแข็งแรงอย่าง
เดียว ต้องอยู่ที่พื้นฐานของสังคมที่ดี ครอบครัวที่อบอุ่น มีจิตใจที่แจ่มใส

ในเรื่องของสุขภาพกระบวนทัศน์ใหม่ คงไม่ได้มองแค่การ
รักษาพยาบาล การดูแลการเจ็บป่วย เวลาที่ดิฉันออกไปต่างจังหวัด
จะพุดคุยกับชาวบ้าน เวลาพุดคุยกับชาวบ้านจะใส่เรื่องสุขภาพเข้าไป
แนวคิดใหม่ในการสร้างสุขภาพ ถ้าเราถามถึงเรื่องโรงพยาบาล ร้อย
ทั้งร้อยจะตอบว่าไปโรงพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย จะไปพบคุณหมอคุณ
พยาบาลเมื่อเจ็บป่วย นอกนั้นไม่เคยคิด จะเป็นอย่างนี้ทั้ง 2 ภาค
คือภาคผู้ให้บริการ และภาคผู้รับบริการ พอพุดเรื่องสุขภาพก็
คิดถึงโรงพยาบาล เมื่อเจ็บป่วยไปซ่อมสุขภาพ ไม่เจ็บป่วยก็ไม่ควร
จะไป

ดิฉันพุดว่าจริงๆ แล้วบัตร 30 บาท ให้ไว้เพื่ออุ่นใจ ถ้ายาม
เจ็บป่วยแล้วลำบาก ก็ใช้บัตรนี้เป็นหลักประกันว่า ถ้าต่อไปเราป่วย
เราสามารถรักษาพยาบาลได้ แต่ไม่อยากจะให้ไปรักษาพยาบาลเลย
อยากจะทำให้ทุกคนแข็งแรง

ในส่วนกระทรวงสาธารณสุข ถ้าพุดในแง่ของ พ.ร.บ. สุขภาพ
แห่งชาติ ดิฉันได้กล่าวเมื่อวานนี้แล้วว่า พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติเป็น

เหมือนกับบรรมคันใหญ่ เมื่อเปิดดอกก็กกลางปีกรอบคลุมเรื่อง
สุขภาพทั้งหมด ซึ่งในนั้นจะมีเรื่องหลายๆ เรื่องที่ต้องดำเนินการ

ในส่วนรัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข ที่ผ่านมาเราได้
ดำเนินการไปบางส่วนแล้ว คือโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
หรือโครงการ 30 บาท แต่เราไม่ได้มองเรื่องรักษาพยาบาลอย่างเดียว
เราเน้น 2 ด้านคือ สิทธิการรักษาพยาบาลต้องเท่าเทียมกัน เป็น
สิทธิขั้นพื้นฐานที่คนไทยทุกคนไม่ว่ายากดีมีจน เพศหญิงเพศชาย
จะต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานเท่าเทียมและทั่วถึงครอบคลุมทั้ง
ประเทศ และในส่วนที่สอง เรามุ่งเน้นความสำคัญเรื่องการสร้าง
สุขภาพในภาคปฏิบัติ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนทัศนคติทั้งสองส่วนคือ ทั้งผู้
ให้บริการและผู้รับบริการ ในด้านของการให้บริการจะต้องไม่หยุด
นิ่งอยู่แค่การตั้งรับรักษาอยู่ที่โรงพยาบาล ตัวผู้ให้บริการจะต้อง
เปลี่ยนวิธีการทำงานออกไปในเชิงรุก โดยผ่านศูนย์สุขภาพชุมชน
ไปทำงานร่วมกับประชาชน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำลังปรับตรง
นี้กันอยู่

กระทรวงสาธารณสุขมีโครงการต่างๆ ที่มุ่งสร้างสุขภาพ เรา
ทำเป็นโปรแกรมให้ไปแปลให้ชาวบ้านได้เข้าใจและหันมาปฏิบัติตาม
เราดูตั้งแต่การสร้างสุขภาพแม่และเด็กจนถึงวัยรุ่น วัยทำงานจนถึง
ผู้สูงอายุ ซึ่งแยกกันเป็น 4 กลุ่มใหญ่

เราพยายามจะกระตุ้นให้ชาวบ้านรวมตัวกันเป็นชมรมสร้างเสริม
สุขภาพ แล้วมาทำงานร่วมกันกับศูนย์สุขภาพชุมชน เรากำลังวาง
ระบบการทำงานหรือวางเครื่องมือการทำงาน กลไกการทำงานไว้
ค่อนข้างที่จะครบถ้วนแล้ว ต่อไปคือการนำสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
ขณะนี้เริ่มต้นที่พื้นฐานก่อน คือเรื่องการออกกำลังกาย เรื่องอาหาร

โดยมีเป้าหมายลดโรคบางโรค

ในเรื่องของการออกกำลังกายนั้น ขอถือโอกาสเชิญชวนประชาคมสุขภาพทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ทุกหมู่บ้านที่มาในวันนี้ ช่วยกลับไปชวนกันทำงานเชื่อมกับศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งในปีี้เรามีเป้าหมายว่าจะทำให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์ได้ประมาณ 4,500 แห่ง จากที่มีทั้งหมดประมาณ 10,000 แห่ง คงต้องทยอยทำให้เกิดความพร้อมมากที่สุด ในส่วนของการออกกำลังกาย เราพยายามชวนประชาชนให้ออกกำลังกายอย่างน้อยๆ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งหนึ่งครึ่งชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ ให้เริ่มต้นกันอย่างนี้ แล้วกำลังประสานกับทั้งโรงเรียน ประสานกับสถานที่ทำงานต่างๆ ชวนจัดตั้งเป็นชมรมออกกำลังกายกันพร้อมๆ กันหลังเลิกงานสำหรับสังคมในเมือง ในสังคมต่างจังหวัด ในหมู่บ้านก็จะใช้เวลาตอนเย็นของวันใดวันหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของเราและชาวบ้านจะมาก่ออกกำลังกายด้วยกัน ก็พยายามจะสนับสนุนตรงนี้

ส่วนเรื่องของอาหาร ดิจันเป็นนักการเมือง ไปงานสังคมเยอะ โดยเฉพาะงานศพ จะเห็นว่า 6 - 7 ศพจาก 10 ศพ เป็นมะเร็ง มะเร็งก็เกิดจากสภาพแวดล้อม เรื่องอาหาร เรื่องอะไรต่อมิอะไร มีส่วนทำให้คนเป็นโรคมะเร็งมากขึ้น ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก กระบวนการสร้างสุขภาพเราต้องหันมาดูกันจริงจั้งตั้งแต่กระบวนการผลิตเลย ปีนี้กระทรวงสาธารณสุขยกเลิกและก็ควบคุมยาในสัตว์ในฟาร์ม สารเคมีบางอย่างเกือบ 30 ชนิดแล้ว เพื่อควบคุมไม่ให้ใช้ในสัตว์ในฟาร์มเพื่อลดสารที่ตกค้างมาสู่ผู้บริโภคก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ จากนั้นก็ทำงานร่วมกับหลายหน่วยงานโดยเฉพาะกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควบคุมตั้งแต่แหล่งผลิตจนมา

ถึงแหล่งจัดจำหน่าย แหล่งขายอาหารสำเร็จรูป เพื่อควบคุมให้เกิดความปลอดภัยจริงๆ แต่รัฐทำภาคเดียวไม่ได้ ประชาชนต้องทราบข้อมูลว่าไปซื้อของ จะเลือกอย่างไรถึงจะได้อาหารที่ไม่มีสารปนเปื้อนอย่างจะไปซื้อปลา จะดูอย่างไรว่าไม่มีฟอร์มาลิน ซึ่งสามารถดูด้วยตาเปล่าได้ นี่ละคือสิ่งที่เราต้องทำเชิงรุกให้ประชาชนได้เข้าใจได้มีแหล่งข้อมูลความรู้เพื่อป้องกันตัวเอง

ขณะเดียวกันเรื่องอาหารปลอดภัยอย่างเดียวยังคงไม่พอที่จะให้ชีวิตเรามีความสุข มีสุขภาพที่ดี ต้องไปดูอาหารที่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำให้เราเกิดโรค ทำให้เราแข็งแรงไม่เป็นโรคอ้วนเกินไป เราต้องให้ความรู้กับประชาชน เรามีเป้าหมายในช่วงเริ่มต้นต้องการลดโรคความดันโลหิตสูงซึ่งเป็นบ่อเกิดของหลายๆ โรคที่จะตามมา ด้วยการปรับพฤติกรรมการบริโภค เราให้การบ้านกับสถานพยาบาลรับโจทย์เหล่านี้ไปสร้างขบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน แล้วก็สร้างขบวนการทำงานร่วมกัน กระทรวงสาธารณสุขมีองค์ความรู้ มีผู้เชี่ยวชาญ จะทำอย่างไรถึงจะทำให้ทุกสถานพยาบาลได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ใหม่อันนี้ เป็นหน้าที่ที่กระทรวงฯ กำลังดำเนินการ เพื่อให้บุคลากรเข้าใจและเต็มใจไปทำงานกับประชาชน ตรงนี้คือสิ่งที่กำลังทำซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพนั่นเอง

แต่ก็ต้องยอมรับว่ากระทรวงสาธารณสุขทำฝั่งเดียวไม่สำเร็จ เอาทุกกระทรวงมารวมกันทำฝั่งเดียวก็ไม่สำเร็จ ทุกโรงพยาบาลทำก็ยังไม่สำเร็จ มันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบสุขภาพ เรากำลังเร่งปฏิรูประบบบริการ ยกมาตรฐานระบบบริการ ใส่ระบบการสร้างสุขภาพเข้าไปในระบบบริการ แต่ก็ต้องปฏิรูปในระบบอื่นๆ เพื่อ

ให้เกิดความครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบการควบคุมปัญหาที่
คุกคามสุขภาพ ระบบการคุ้มครองผู้บริโภค การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ด้านสุขภาพ และที่สำคัญดิฉันคิดว่าการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน
จะเสริมสร้างการรับรู้ข่าวสารข้อมูล

ตอนนี้เหมือนกับว่ากระทรวง โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล
มีองค์ความรู้เป็นเหมือนกับโอ่งน้ำที่มีน้ำอยู่ จะทำอย่างไรให้น้ำใน
โอ่งกระจายไปถึงทุกบ้านได้ จึงต้องสร้างการทำงานร่วมกัน เราถึง
กำหนดให้สถานพยาบาลทุกแห่งภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า
ต้องมีกรรมการภาคประชาชนเข้าไปเป็นกรรมการของสถานพยาบาล
เพื่อคอยบอกถึงความต้องการของชาวบ้าน ร่วมกันคิดร่วมกันทำ
เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพของชาวบ้านตรงนั้น เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการปฏิรูประบบสุขภาพนั่นเอง

ดังนั้น การที่เราได้ร่วมกันยกร่าง พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติซึ่ง
จะเป็นกฎหมายแม่บทดูแลระบบด้านสุขภาพทั้งระบบนั้น เป็นสิ่งที่ดี
ดิฉันชื่นชมและกึ่งยกย่องจริง ๆ สำหรับท่านทั้งหลายที่ได้ให้ความ
ใส่ใจแล้วร่วมกันคิดร่วมกันแก้ไขร่วมกันปรับปรุงร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้
ซึ่งมีการฟังความคิดเห็นทุกภาคทุกจังหวัดจนมาถึงวันนี้ครบ 2 ปี
เหลือปลายทางแล้วละ แต่ก็ยังมีโอกาสให้ทุกฝ่ายได้ร่วมกันคิดร่วม
กันปรับปรุงอย่างกว้างขวางในเวทีในวันนี้ก็อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่เราจะ
สรุปให้เป็นกฎหมายต่อไป อย่างนี้แหละค่ะถึงจะเรียกว่าเป็น
กฎหมายมหาชนอย่างแท้จริง ซึ่งดิฉันหวังว่าจะเป็นตัวอย่างสำหรับ
การออกกฎหมายมหาชนอื่น ๆ ได้ดำเนินตามกระบวนการการมี
ส่วนร่วมตั้งแต่การเรียนรู้ การสร้างความรู้ การนำเสนอปัญหาของ
ชาวบ้าน แล้วนำมาเขียนเป็นกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น ตรง

นี่ต้องขอแสดงความชื่นชมและขอบพระคุณทุกส่วนที่มีส่วนร่วมอีกครั้งหนึ่ง

ดิฉันเชื่อว่า พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติที่เรา ร่วมกันทำนี้จะต้องถูกจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ ว่าเป็นกฎหมายมหาชนที่เรา ร่วมกันทำ เพื่อให้เกิดสุขภาวะของคนไทยอย่างแท้จริง จะไม่ใช่เป็นกฎหมายที่รัฐมองผังเดียว คิดแทนประชาชน ออกแทนประชาชน แต่เป็นกฎหมายที่เรา ร่วมกันทำ

ในโอกาสนี้ ในนามของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นภาคีหนึ่งในการปฏิรูประบบสุขภาพ ดิฉันจะรับหน้าที่ดูแลสนับสนุนและผลักดันร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้เข้าสู่ขั้นตอนนิติบัญญัติ ตั้งแต่การเข้าสู่การพิจารณาของรัฐบาลจนถึงรัฐสภา ก็จะทำให้การสนับสนุนและดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ออกมาเป็นกฎหมายมหาชนสำหรับพวกเราทุกคน

อย่างไรก็ดี ถึงแม้กฎหมายจะเสร็จ ภารกิจของเราคงไม่ได้จบแค่นั้น เพราะกฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือ เราต้องช่วยกันทำหน้าที่ใช้เครื่องมือนี้ในการสร้างสุขภาพกันต่อไป ด้วยความใส่ใจกันจริงๆ

ดิฉันขอถือโอกาสนี้ขอบพระคุณประชาคมตั้งแต่องค์กรในภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาชนจากทุกจังหวัด ที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายมหาชนฉบับแรกที่เป็นของมหาชนจริงๆ ต้องกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ประเวศ วะสี ท่านอาจารย์ไพโรจน์ นิงสานนท์ ท่านอาจารย์บรรลุ ศิริพานิช ที่ได้กรุณาสนับสนุนอย่างเต็มที่ แม้กระทั่ง

ผู้นำทางศาสนา พระคุณเจ้าทุกท่าน ขอขอบคุณแม่ชีศันสนีย์
เสถียรสุต และที่ทำงานหนักก็คือ สปรส. ต้องขอชื่นชม และขอบ
พระคุณทุกๆ ท่านอีกครั้งหนึ่ง

หวังว่า พ.ร.บ. ฉบับนี้จะออกมาได้ดีที่สุดเพื่อแก้ไขปัญหา
และพัฒนาสุขภาพของเราอย่างได้ผลในอนาคต แต่ดิฉันขอย้ำอีก
ครั้งว่า กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือ เป็นบันไดขั้นแรก จากขั้นแรก
ต้องไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งขณะนี้กระทรวงสาธารณสุข
นำร่องแล้ว แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมสร้างสุขภาพ
เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

ดิฉันฝากความหวังไว้ตรงนี้ และหวังว่าเราจะทำงานร่วมกัน
อย่างยั่งยืนต่อไป เพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือการสร้างสุขภาพ ทั้งกาย
ทั้งจิต และทั้งสังคม ให้คนไทยมีความสุขอย่างแท้จริง สวัสดิ์ค่ะ

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปрс.)
ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือสวนสุขภาพ
(ถ.สาธารณสุข ๖) ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ (๐๒)๕๕๐-๒๓๐๕ โทรสาร (๐๒)๕๕๐-๒๓๑๑
หรือ ตู้ ปณ. ๕ ปณฝ.ตลาดขวัญ นนทบุรี ๑๑๐๐๒
E-mail address : hsro@hsro.or.th
homepage : www.hsro.or.th